

UJ CIMBORA

Az Uj Cimbora Családszövetség képes gyermeklapja

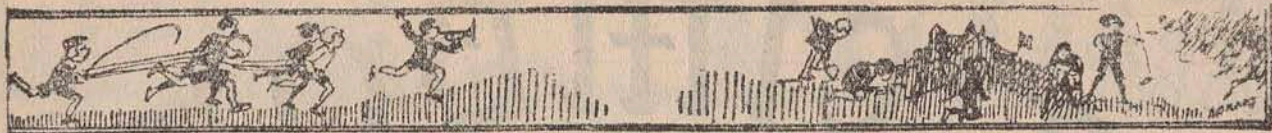
MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR

SZERKESZTI ES KIADJA:

F. LÁSZLÓ MARCELLA

Hékás: Ugy olvastam az ujságban, ezután a szamarak is iskolába fognak járni, hogy a nemzetségükön esett esorbát helyre hozzák. No, no, gondolkodni kell a dolgon. Akkor a kutya nemzetség sem maradhat hátrébb a szamaraknál. Jó lesz néha bele-bele nézegetni az Uj Cimborába.

APRÓSÁGOK — TARKASÁGOK

NÉVNAPI KÖSZÖNTŐKRŐL.

Milyen kedves ilyenkor a tavasz első virágaiból csokrot kötni és azzal köszönteni névnapot. Szeretnétek tudni, hogy milyen névnapok vannak márciusban?

Március 4: Kázmér, 9: Franciska, 12: Gergely, 14: Matild, 18: Sándor, 18: József, 21: Benedek, 24: Gábor, 28: János, 29: Augusztá.

TAVASZI KÖSZÖNTŐ NÉVNAPRA.

Mulik lassan a tél, felenged a jég is,
Elmondom hát mostan a köszöntöm én is.
Fehér hóvirágok nyílnak kinn a réten,
Szedtem is belőlük csokrocskát a héten,
Névnapjára hoztam, át is adom s véle
Kívánságom: éltét boldogság kísérelje.
Kedves háznépében sok öröme teljen,
Hogyha úgy kerül a sor, hát tánra keljen!
E tavaszi virág mosolyra fakassza,
Bőség és szerencse soha el ne hagyja.

L. M.

EURÓPA LEGÖREGEBB EMBER

El Montenegróban egy 132 éves öreg ember, aki ma is egészséges és jól bírja magát. Mikor a 132-ik évét betöltötte, az újságírók folkeresték az öreg Juszufot és megkérdezték tőle, mivel táplálkozott, hogy ilyen hosszú életkort ért meg? És mit gondoltok, mit válaszolt az öreg Juszuf, hogy csokoládén, habostortán, szalámin vagy töltött csirkén élt? Szó sincs róla! Az öreg azt válaszolta, az ámuldozóknak, hogy kenyéren és tejen élt, de élete nagy részét kinn a szabad levegőn töltötte.

Lám csak, szeressétek ti is a szabad levegőt, a tejet, meg a jó barna kenyeret, nem lehet tudni, hátha ti is megéritek ezt a hosszú életkort.

A kiadóhivatal postája

Az elmúlt héten a következők előfizetését nyugtázzuk: Balogh Ibolyka, Câmpia Turzii 100 L. Andrassy Péter és Enő, Valea lui Mihai 100 L. Nagy Kató, Mihaeni 100 L. Horváth Gyuszi és Kató, Loco 50 L. Suta Sanyika, Livada 200 L. Balkos Erzsike, Loco 30 L. Körösy Ilonka 50 L. Illyés Józsefné, Loco 50 L. Reichmann Sári 20 L. Ref. leány elemi isk. 85 L. Baráth Ella 50 L. Reiter Ági és Lili, 50 L. Balla Erzsika, Alba-Iulia 100 L. Nagy Stefan, Simleul-Silv. 50 L. Maniu Clarissa és Domicia, Chuj 100 L. Wass András, Arad 85 L. Wenter József, 34 L. Szabó Klárka és Sanyika, Zalău 50 L. Takács Erzsike, Brasov 50 L. Bölöni Sárka, Zalău 100 L. Scsók Gizike 30 L. Nyeste Zoltán, Telechin 100 L. Zsigray György 50 L. Selyem Piki és Dodo, Sebis-Alba 85 L. Duffkay Lajos 50 L.

Kérjük hátralékos előfizetőinket, hogy hátralékaikat rendezni mielőbb sziveskedjenek. Előfizetőink pontosságától függ a mi zavartalan megjelenésünk. Mi is csak úgy tudjuk teljesíteni kötelezettségünket, ha nekünk is rendesen fizetnek.

Ha valaki nem kapná rendesen a lapot, vagy más reklamációja volna, kérjük azt tudomásunkra hozni, hogy utána nézhessünk, mi az oka a késedelmeskedésnek, vagy a lap kimaradásának.

Mig én élő voltam
Volt fekete ruhám,
Mig én ágaskodtam
Lipik volt palotám.
Holtom után pedig
Veres lett a ruhám.
Találd ki barátom,
Azután légy komám.

KÖZMONDÁSOK.

Ember tervez, Isten végez.
Madarat tolláról, embert barátjáról lehet megismerni.

Addig nyujtózkodj, amíg a takaród ér.
Aki tud más közmondásokat, írja meg, hadd lássuk, ti milyen közmondásokat ismertek?

AZ EGYSZERI SZARKA.

Csörgött a sövényen
Az egyszeri szarka,
Illegett, billegett
Sebesen a farka.
Jobbra illegette,
Balra billegette,
A delelő napot
El-elnézegette.

Gondolta magában:
De szép fényes holmi,
No ezt már igazán
Le kellene hozni.
Jó lenne tükörnek
A szarkaszobába,
Beletekintgetni
Unneplő ruhába.

Mikor ezt gondolta
Az egyszeri szarka,
Már az ól tetjén
Billegett a farka.
Noszogatja magát:
Előre, előre,
Szénás óltetőről
Szalmás csüretetőre.

Mindjárt elérem már,
Pislantott az égre,
S átugrik hetykén a
Kazal tetejére.
Onnan szaporán a
Kútágasra billen —
Jaj, de szegény feje
Hova menjen innen?

Az egyszeri szarka
Jobbra-balra forog,
A nevető napra
Fitymálva hunyorog
S vissza a sövényre
Lerepül csörögve:
Nem szeretek nézni
Rámátlan tükörbe.

Vén veréb a porban
Mosogatja tollát,
Szárnya mellé dugja
Pápaszemes orrát:
Csirip, csirip, csirip,
Az egyszeri szarka
Nagyot akart volna
S nem bírta a farka.

Móra Ferencz.

Móra Ferenc

Emlékeztek erre a névre kis cimborák? Nemrég jelent meg az Uj Cimborában egy kis vers: A Cinege cipője. Nos, ezt a verset Móra Ferenc írta. Én magam is vagy kétszer-háromszor olvastam el, gondolom, ti még többször, sőt olyan is akad köztetek, aki könyv nélkül megtanulta. De nem csak ezt az egy verset írta, hanem még sok más kedves, mulatságos verset, bábajos mesét, sok-sok könyvet írt Móra Ferenc. „A kincskereső kis ködmönt“, vagy a „Csili-Csali-Csalavári Csala-vért“ bizonyára ti is ismeritek, ha nem ismeritek, majd olvassátok el. Az Aranyszőrű bárány, Ének a buzamezőkről, olyan alkotásai Móra Ferencnek, amelyeket idegen nyelvekre is lefordítottak már.

Most gyászkeretben hozzák a nagy lapok Móra Ferenc nevét. Milyen szomorú leírni, hogy az, aki annyi kedves vidám órákat szerzett írásaival az embereknek, elköltözött az örök buzamezőkre, ahonnan nincsen visszatérés.

Szeretnétek tudni ugye kis cimborák,

hogyan volt Móra Ferenc? Egy egyszerű szücsmesternek a fia. 1879-ben született Kiskunfélegyházán. Nehezen, szükösen éltek a szülők, hogy a fiukat taníttatni tudják. S Móra Ferenc sohasem feledte el azt az áldozatot, amelyet szülei érte hoztak, hogy belőle urat nevelhessenek. Írásainak legszebb darabjai éppen azok, amelyekben szüleiéről hálás szeretettel emlékezik meg. Néha el-elkalandozott képzelete a város rengetegébe, hiszen ott élt ő maga is Szegeden, mint muzeumi igazgató és könyvtáros, de mindig visszatért lelke a faluhoz, az egyszerű szegény emberekhez, a néphez, amelyből ő is kiszakadt. Meglátta a szegedvidéki kubikos munkás hallgatóságán keresztül is az eltitkolt keserűséget, elégedetlenséget, szólt, tett, harcolt bátran a kis emberek ügyeiért. Betegsége már régen kinozta. 53 éves korában halt meg Szegeden.

Szülővárosa szobrot emel emlékének.

A három kertészleány

Dr. Bleicherné Rafael Annus.

Egy kicsi faluban, nem messze a várostól, élt egy szegény kertész feleségével és három kis lányával, Erzsikével, Mariskával és Zsuzsikával. Egész vagyonuk egy kis házikóból és egy veteményes kertből állott, kis lovuk és szerkerük is volt, amivel a zöldséget szállították a városi piacra. Ott el is kelt minden jó áron, mert a kertész mindig szép és friss zöldséget vitt.

Boldogan és elégedetten élt a kis család, a gyermekek jók voltak és a kertésznő szorgalmas asszony volt, aki jóban-rosszban hű társa volt az urának.

Egyszer nagy szomorúság érte a kis családot. Egy téli napon a szülők fáért voltak az erdőben, az asszony versenyt dolgozott az urával, hogy még a sötétség beállta előtt otthon lehessenek a fával. Erős csikorgó hideg volt, a szegény asszony kimelegedett a fadöntésben, ledobta magáról nagykendőjét és meghült. Olyan beteg lett, hogy egy hét sem telt bele és meghalt. Árván hagyta három kis leánykáját, akik még olyan picikék és gyámoltalanok voltak, hogy felöltözni sem tudtak édesanyjuk segítségére nélkül.

A temetésen versenyt sirtak a leánykák, habár nem is tudták miért sírnak, mert szegénykék nem is értették még, hogy milyen nagy veszteség érte őket. Látták, hogy sir az egész gyászkiséret, zokog az édesapjuk, hát ők is elkezdtek sírni, zokogni.

Szegény édesapjuk azt sem tudta, melyiket vigasztalja meg hamarabb, fájt a szíve, ha ránézett az árvákra. Ki fogja most gondozni őket? Hogy bír ő keresni is nekik, meg óvni és nevelni őket? Télen még csak volt valahogy, mert ilyenkor szünetelt a kerti munka, de bizony tavasztól őszig keservesen kioldott a szegény özvegy ember. A házat ellátni, kapálni, öntözni, gyomlálni és még gyermekeket is gondozni. Bizony rengeteg munka, de szorgalmas volt a kertész mindent elvégzett egyedül, hanem amikor a városba kellett vinni a zöldségfélét, igazán nagy gondban volt. Egypárszor el-eljöttek a szomszédasszonyok a gyermekekre

vigyázni, amíg az édesapjuk odajárt, de bizony nyáron mindenkinek sok munkája van a saját háza táján és így a szomszédasszonyok elmaradoztak. Nem volt egyebet mit tennie, a kertész felpakkolta minden egyes alkalommal mind a három kislányt és vitte magával a városba.

A leánykáknak szörnyen tetszett a szekezés, olyan sivalkodást és boldog kacagást vittek véghez, hogy édesapjuk is meg volt elégedve ezzel a megoldással. A városi vevőknek is megtetszett a három buksi kislány és szívesen vásároltak apjuktól, csak hogy megbámulhassák a friss jókedvű falusi gyermekeket.

Igy teltek az esztendők munkával, gondnal, fáradsággal. A kertész megöregedett, a leánykák feleserepedtek. Hamar nőttek, ügyes, szorgalmas gyermekek voltak, örömmel segítettek édesapjuknak. Most már nyugodtan rájuk lehetett bízni a házat és kertet, amíg az öreg a városba járt. Egyik leány mindig otthon maradt házörzönnek, míg a másik kettő az apjukkal ment, hogy az eladásnál segédkezzenek.

Egy szép nyári napon már hajnalban elment az öreg jól megrakott szeke-revel és két kisebbik leányával, Mariskával és Zsuzsikával. Erzsike otthon maradt, szorgalmasan kapalgatta a kövér káposztafejeket. Egyszer csak furcsa neszt hall, mintha valaki lóháton közeledne. Kinéz az országútra, hát Uramistenem! majd elállt a lélegzete a bámulattól. Gyönyörű szép fogatot látott, mely elé két csudaszép fehér ló volt befogva. A kocsi kerekei gummiból voltak, ami felfogta a zajt. A kocsi oldalai arannyal voltak diszítve, az ülések hófehér selyemmel bevonva. Hát még aki a kocsiban ült! Az volt igazán csuda! Egy daliás, aranyruhába öltözött, aranyhaju fiú utazott a hintóban. Még a kocsi is hereghez illő ruhába volt öltözve, a lovak szerszámai ragyogtak a drágakövektől. Erzsike azt hitte, hogy álmodik, ilyen szépet ő még sohasem látott. Csak ámul-bámul, aztán felsőhajtott.

— Istenem, ha én csak egyszer utazhatnék ilyen gyönyörű hintón, ilyen daliás ifju mellett.

Alig mondta ki a kívánságát, látja, hogy a kocsi megfordul és egyenesen feléje jön. Szörnyen megijedt Erzsike és beakart futni a háza, de már előtte állott a kocsi daliás utasa.

— Jó napot szép leányka — szólt — én vagyok Eldorádóország királyfia, meghallottam kívánságodat és elhatároztam, hogy magammal viszlek.

A leányka ijedtében felelni sem tudott és az aranyhaju ifju tovább beszélt.

— Messze-messze, hegyeken-völgyeken túl van az én birodalmam és olyan gazdag vagyok, hogy azt te még elképzelni sem tudod. Megtetszettél nekem, elviszlek magammal és feleségül veszlek, meglátod milyen boldog leszel. Lesz ruhád, aranyad, márványpalotád, kocsid és lovaid és minden-minden, amit szemed-szád megkíván.

Felragyogott Erzsike arca erre a beszédre és így válaszolt:

— Szívesen mennék veled, kedves királyfi, mert bizony meguntam a napestig való munkát a kertben és az apám nyomoruságos kordóját, amelyen be szoktam dőcögni a városba. Jaj! Most rá sem tudnék ülni arra a rázós szekérre, miután megláttam ezt a esudaszép fogatot.

— Gyere hát — mondta a királyfi — és megfogta a leányka kezét.

— Talán mégis meg kellene várnom, amíg apám és testvéreim hazajönnek a városból, hiszen azt sem tudnák, hogy hová lettem.

— Nem, kislányom — mondta az ifju — nem várhatunk. Nekem fontos elintézni való dolgaim vannak az országomban, ha nem jössz most, sohasem látsz többet.

A balga leány nem gondolkozott tovább, mert félt, hogy lemarad a hintóról. Ugy, amint volt, ment a királyfi után, nem gondolva többet apjára és testvéreire. Dobogott a szíve a boldogságtól, amikor a puha fehér selyem ülésbe elhelyezkedett. A kocsi megindult és ő egész uton beszélt, kacagott és örült a váratlan szerencséjének. A kocsis pedig hajtott-hajtott rendületlenül és a lovak mintha szárnyaik nőttek volna, úgy röpitették a kocsit hegyen fel, hegyen le. Hosszu, nagyon hosszú utat tettek már meg, Erzsike meg is éhezett, de nem mert szólani, mert látta, hogy a királyfi egyre szótlanabb és szótlanabb lesz. Egyszer csak azt vette észre, hogy az út már nem olyan sima, mint eddig volt, a kocsi mind nagyobbakat zökken, sok helyen meg kellett fogóznia, nehogy kiessen. A vidék is mind zordabb és kietlenebb lett. A kis-

lányt félelem fogta el és megkérdezte, hogy sokat kell még menni, míg ebből a barátságatlan vidékből kijutnak? Most már nem örvendett úgy, mint az ut elején, amikor még virágos rétek és madárdalos erdők mellett repültek el. A királyfi nem is válaszolt Erzsike kérdésére, pedig ő nagyon kezdett félni, mert most már valóságos uttalan utakon mentek, akkora sziklaköveken és túskehozótokon keresztül, hogy egypárszor hajszálon függött, hogy föl nem borult a kocsi.

(Folyt. köv.)

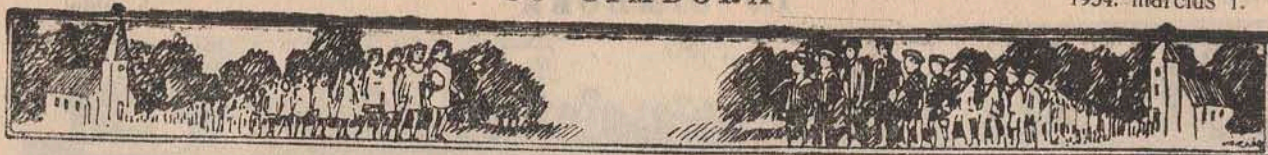
CSIZMÁS KANDUR LAKODALOMBA MEGY.

Akár ne is mondjam, kitaláljátok, hogy Csizmás Kandur lépeget itt előttetek. Pörge kalap a fején, hegyesre pödörve a bajsza, kezében ezüstvégű sétapálca, karján kis tarisznyája, megy az egérkirálykisasszony lakodalomára. Még javában áll a lakodalom, ha siet, elér a végére s megkapja a lakodalmi malac farka hegyét.

Megy-mendegél Csizmás Kandur kényesen. Kiséretében Egérország három főgere, akik a lakodalomra hívták Csizmás Kandurt és most mutatják neki az utat, merre kell mennie.

A békák utána néznek a diszes menetnek, úgy látszik, nagyon mulatságosnak találják Csizmás Kandur figuráját, mert egymás között ugyancsak vigan vannak.

A bacillusokról

(A nagyobb gyermekeknek, de a szülők is elolvashatják.)

Ugye, Ferkó fiam, multkori beszélgetésünk alkalmával megigérted nekem, hogy ismertetni fogom azokat a parányi állatokat, melyek csak többezerszeres nagyítás mellett vehetők észre. Ezek a szabad szemmel nem látható végtelen apró élőlények a bacillusok. Hogy fogalmat alkoss magadnak, milyen aprók ezek a parányok, képzelj el egy köbmiliméternyi kockácskát, vagyis egy olyan mértani testet, melynek minden oldala, magassága, szélessége 1—1 milliméter, nohát ebben a kis kockácskában, kerek számban kifejezve, 500 millió közepes nagyságu bacillus fér el.

— Ezt a borzasztó nagy számot el sem tudjuk képzelni!

— Igazad van! Ha minden másodpercben egy-egy számot mondunk ki, vagyis rendszeres ütemben számolunk, akkor ha husz napon keresztül éjjel-nappal egyfolytában mondjuk a számsort, csak egy millióig tudunk eljutni. Három és fél esztendőre volna szükség, hogy megszakítás nélkül egyforma ütemben számolva, eljussunk az 500 millióig. A bacillusoknak ezt a felfoghatatlan mennyiségét nem is közönséges számolással, hanem számtani művelettel és csakis papíron lehet megállapítani. No és gondold el, ez a rengeteg mennyiség elfér egy köbmiliméternyi kockában. És ezeket a láthatatlan apró lényeket ezerszeres nagyítás alatt jól megfigyelhetjük, milyen élénken mozognak. Természetesen a mi szemünk több ezerszeres nagyítással is a bacillusok testét egyszerűnek látja. Ugy tűnik fel, mintha a bacillus nyulós, nyálkás, kocsosanyagból állana, melyet végtelen finom hártya von körül. Van pálcika, dugóhuzó, golyó, piskóta, ostor és pókalaku bacillus. Szervi működésük mégsem lehet olyan egyszerű, mert a mozgáson kívül testük alakját is meg tudják változtatni. Egyes részeik megvastagodnak, bunkó, orsó vagy körte

formába alakulnak, mások vékony fonallá nyulnak, sőt csavarszerűen meggörbülnek. Mozgásuk a nedves terepen uszáshoz hasonlít. A bacillusok csakis folyékony vagy légnemű állapotban levő anyagokkal táplálkoznak. A táplálkozás úgy történik, hogy testük hártyáján keresztül felszívódik az anyag. Némely bacillus csak az ember vagy vagy állat testén, vagy testében élőszködik, mások a földben, a növényeken s a vízben is megélnek. Szaporodásuk igen egyszerű. Ha egy bacillus kifejlődött, akkor rövid idő alatt ketté válik s lesz egyből két új bacillus. Ha ezek a kis teremtesek kedvező helyen tartózkodnak, akkor ezek a kettéválások igen gyorsan mennek végbe. Vegyük például a tifuszbacillust, mely mozgó csilangóival soklábu pókhoz hasonlít, e kis véglényből fél óra alatt két új ivadék lesz, egy óra múlva 4, két óra múlva 16, három óra múlva 64 bacillus lesz. Ez a szám hihetetlenül emelkedik úgy, hogy tizenkét óra múlva egyetlen egy tifuszbacillusból 16 millió 777 ezer 216 utód keletkezik. Ebből a példából megérthetjük, miként végezhetnek ezek a parányi állatok egész rövid idő alatt olyan romboló munkát a szervezetben.

— Aztán ezek a bacillusok mindig csak szaporodnak és sosem pusztulnak?

— Az a szerencsénk, hogy rengeteg mennyiségben pusztulnak is. Mivel a bacillusok életszükséglete a nedvesség, a szárazságot nem bírják ki sokáig. Legnagyobb ellenességük a nagyfény. A napsugárban legtöbbje pár óra alatt elpusztul. Azért hirdeti az egészségtan, hogy a jó lakás legfőbb kelteke a nagy, széles ablak, melyen át az áldott napfény szabadon beáramolhatik. Látnod, Ferkó fiam, a Napnak köszönhetjük, hogy nyáron aránylag véve kevesebb ragályos betegség van, mint télen.

— Hát a napon kívül van-e még más ellenessége is a bacillusnak?

— Hogyne volna! Ilyen a fertőtlenítés, mely különböző szerek segítségével történik. A legjobban kipróbált fertőtlenítő szer a szublimát (higanysó), mely vízzel keverve (1 liter vízben egy gramm szublimátot oldunk fel) feltétlenül megöli a legszivósabb életű

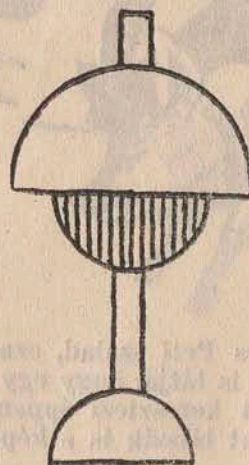
bacillusokat is. A vízzel hígított karbolsav is pompás fertőtlenítő szer. A méz, a főzött lug, a lugkő s a mosószóda bőségesen vízzel felhígítva, elpusztítják a bacillusokat. Különböző vegyszappanok és borszesz gyártmányok szintén fertőtlenítenek. A formalingőz, mellyel a fertőzött szobákat szokták begözölni, minden ragályos csirát elpusztít. Kezünket tartsuk tisztán, naponta többször mosakodjunk, így aztán elejét vehetjük a ragályos betegségeknek. A piszkos kéz legjobb melegágya a bacillusoknak! Hát még a koszos körmök!

— Ezentul jobban is vigyázok a kezemre s a körmömre!

— Eddig is már sokszor figyelmeztettek a tisztaságra, azt hiszem, hogy a bacillusok megismertetése most még inkább készítet a tisztálkodásra. Mert a bacillusok a világ legelterjedtebb élőlényei. Mindenütt jelen vannak. Még a jó ivóvíznek literjében is 100—150 ezer bacillus hemzseg. Ezer-szerencsénk az is, hogy a bacillusok nagyobb része nemcsak ártalmatlan, hanem hasznos is, amennyiben szervezetünkbe hatolva, az ártalmas bacillusokkal megküzdnek és azokat szintén pusztítják. Ha rendetlen életmódod miatt szervezeted meggyengül, véred megromlik, akkor a járványos, vagyis a veszedelmes bacillusok könnyebb rombolást végezhetnek testedben. Ha az ártalmas bacillusok beteggé teszik szerveinket, azt szokták mondani, hogy a ragályos betegség megfertőzött. A fertőzés sokféleképp történhetik. Például a tüdővész, a kolera, a vérhas, az influenza, a kanyaró, a himlő és a vörheny közvetlen érintkezéssel ragad reánk. A kolerát, tifuszt és a vérhasat többnyire a fertőzött víz, vagy fertőzött élelmiszerek (gyümölcs) terjeszti. A tüdővész, difteria, az influenza és a skarlát betegsége a por beszívása révén juthat a szánkba, torkunkba, tüdünkbe. Az orbánc és a gennyes gyuladásokat okozó bacillusok apró sebeken, odvas, fisztulás fogakon át fertőzhetik meg szervezetünket. A testünkbe került veszélyes bacillusokat (bakteriumokat) a legújabb orvosi tudomány ellenméréggel szokta megsemmisíteni. Ez az ellenmérég olyan

készítmény, mely csak a bacillusoknak árt, viszont testünknek hasznára válik. Az ellenmérget szerumnak hívják, s ezt a folyékony szert kisebb mennyiségben vérünkbe szokták befecskendezni. Biztosan ható ellenmérge van a difteriának, a vérhasnak a himlőnek, a tifusznak, a kolerának, a vörhenynek stb. A vérbe került szerum a vérkeringéssel együtt behatol szervezetünk minden részébe és megöli az ártalmas bacillusokat. Ekkor a beteg visszanyeri az egészségét. A tüdővésznek, orbáncnak, tüdőgyuladásnak, ráknak, bélpoklosságnak stb. az ellenméréget még eddig nem tudták fölfedezni. Bizhatunk azonban az emberi tudomány haladásában, bizhatunk abban, hogy a hatatos védekezést minden ártalmas és veszélyes bacillustámadás ellen meg fogják találni.

Dezső bácsi.

Ez is egy kis rajzfigura, rajzoljátok csak le, nem kell ehhez semmi különösebb tudomány.

ROSSZ IDŐBEN.

Odakivül áll a tél javában,
Itt jó most csak, a meleg szobában.
Zugolódik a szélvész odaki,
Mintha bizony adna rá valaki!

Hejh, ilyenkor tudjuk csak, mi nekünk:
A mi csendes családi tűzhelyünk,
Hejh, ilyenkor tudjuk csak, mi lehet:
Ugy élni át árván az életet.

— Gondviselő, jóságos Istenünk,
Mostanában ne törődj mivélünk.
Vedd számba a magámos sziveket,
S járj azokkal, óh örök Szeretet!

Szabolcska Mihály.

Szeles Peti

Szeles Peti szalad, szalad,
Nem is látja, hogy egy malac,
Utját keresztezi éppen,
Amint látszik is e képen.

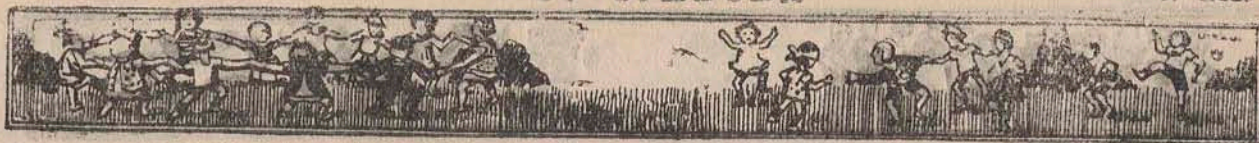

Ne szólj mit se nézz e képre
Nem kerül itt madár lépre.
Más a baj, Peti megjárta,
Kiszakadt az új nadrágja.

Máskor Peti óvatos légy
Ha játszol is utadra nézz.
S nem török ki kezéd lábod
S ép marad az új nadrágod.

LÁSZLÓ MARCELLA.

ÉDESANYA POSTÁJA:

A gyermek egészsége

Az elmúlt napok egyikén kaptuk az alanti levelet. ságot, idegességgel és gyengeséggel okozza. Ez csakis közvetlen orvosi vizsgálat által lehetséges.

Nagyságos Dr. Steuer Jenő orvos urnak,
az Uj Cimbora egészségügyi rovat vezetőjének,

Salu-Marc.

Tisztelt Doktor ur!

Nagyobbik kis fiam, aki IV. elemista, igen ideges gyermek. De nem is csoda, mert már két ízben volt nagybeteg. Először három hónapos korában „decompositio“-ban, mikor gyomra felmondta teljesen a szolgálatot. Másodszor 5 éves korában „pneumonia centralis“-a volt. Isten különös kegyelme, hogy megmaradt. Azonkívül gyakran szenved vastagbélhurutban. Kérem doktor urat, közölje az Uj Cimbora-ban, mit kell tennem, hogy a gyermek visszanyerje egészségét és megerősödjék idegzetileg is?

Szivességét előre is hálás köszönettel fogadja:
„Aggódo édesanya.”

VALASZ AZ „AGGÓDO ÉDESANYA” LEVELÉRE.

Mindenekelőtt eldöntendő, vajon nincs-e jelen valamilyen szervi megbetegedés, ami az étvágytalan-

ságot, idegességgel és gyengeséggel okozza. Ez csakis közvetlen orvosi vizsgálat által lehetséges.

Ha hisztén idegesség van jelen, mint, ahogy írja, úgy fontos volna ismerni a fiucska testsúlyán és mozgásán kívül az összes fontosabb életkörülményeit, napi programját, azonkívül környezetét, mivel éppen a gyermekkorban jelentkező idegesség két tényezőnek az eredménye. Az egyik tényező a gyermek veltületeff vagy gyakran örökölt szervezeti rendellenessége, a másik pedig az ideges környezet, amely képtelen a helyes nevelés feladatait következetesen végrehajtani... A fiucska idegességének a megjavítására tehát szervezetenek a megerősítése lesz szükséges, ami jó táplálkozással, pihenéssel, a szabad levegőn való hosszú tartózkodással érhető el. De ugyanilyen fontossága a gyermek és környezete közti kapcsolatnak a normalizálása is, amelyre nézve azonban csak a körülmények pontos közlése után térhetnénk ki részletesebben. Amennyiben a fiucskanál pusztán idegesség áll fenn, az említett „vastagbélhurut” annak egyik táncszemét alkothatja s ez esetben, külön gyógykezelést igényel.

Dr. Steuer Jenő.

AZ UJ CIMBORA KERTÉSZKEDÉSI MOZGALMA.

Nagy sürgés-forgás volt a héten az Uj Cimbora szerkesztőségében. Kisfiúk, kislányok szorgoskodtak, szerénykedtek, rendezgették a virágmagállományunkat! Már tavaly is voltak kertészkedő cimboráink. Az idén sokkal többen lesznek, hamarabb is kezdjük a kertészkedést. Tavaly ugyanis egy kicsit későn kaptuk az öreg kertész bácsitól az ajándékmagvakat s így a vetés idejéből kikéstünk. No az idén fürgébbek leszünk, már márciusban szétküldjük kis cimboráinknak a vetemánymagvakat. Persze ti még nem tudjátok, melyik virágot mikor kell vetni, plántálni, de édes anyátok majd megmondja, de megmondja a tanító bácsi, vagy tanítónéni is. Kiknek küldünk virágmagvakat? Elsősorban azoknak, akiket valamiért jutalmazni akarunk. Előfizetőgyűjtésért, rejtvényfejtésért, vagy más érdemért. Aztán esetleg, ha marad, küldünk még

azoknak, akik a megindulástól kezdve tagjai az Uj Cimbora táborának és akiknek az előfizetése 1934. április 1-ig rendezve van. Kertészkedésre azonban csak azok vállalkozzanak, akik képeseknek érzik magukat a virágok ápolására, gondozására, mert ám a virágot nem elég csupán elvetni, azt ültetni, gyomlálni, öntözni, kapálgatni is kell.

CSALÁDÉRT . . .

Szeress engem,
Jó Istenem!
Szülőimet tarstd meg nekem.
Oltalmazd meg
Családjunkat,
Áldj meg, áldj meg mindnyájunkat.

Jim, a szerencsén szakács töri a borsot a matrózok orra alá.

Azt kérdezi erre Karcsika:

— De ám akkor milyen ebéd lesz ebből?

TALÁLD KI-JÁTEK.

Ezt a játékot több gyermek is játszhatja. Minél többen vannak, annál érdekesebb. Azon kell versenyezni, hogy kitalálja el, hogy egy-egy városnak mi a jellegzetes termelvénye vagy áruja. Egyet a gyermekek bírónak választanak és az egy papíron mindig jegyzi, hogy ki mit talált ki. Az lesz a nyertes, aki a legtöbbet ki találja. Aki egyet sem talál ki: az a többiek közt a számar. A bíró kérdezi az elsőt, tud e mondani, ilyen város neveket, ha látja, hogy nehezen indul be a játék, akkor így teszi fel a kérdést: Miről híres Makó? (felelet hagymájáról), Prága? (sonkájáról), Turda? (a mézes pogácsáról, a turdai hasadékról), Szeged? (paprikáról) stb. Lassan eszébe jut mindenkinek valami jellemző dolog és magától is tud kitalálni pl. bajuszpedró, verpeléti dohány, szegedi paprika, stb.

„Hallja kedves Esvány gazda,
Mondja Sára néne,
Vásár van most s a vásárba
Bizon menni kéne!”

Felpakolnak hamarosan
Mindent a szekérre,
Esvány gazda ostort ragad
S ráüt a szürkére:

„Gyite Fakó, gyite Szürke!
Szaladjatok gyorsan,
Vár ránk a sok mindenféle
A heti vásárban.”

Szalad Fakó, szalad Szürke
S addig meg nem állnak,
Amig neki nem szaladnak
Egy utszéli fának.

Össze törik itten minden,
Jajgat Sára néne:

„Hallja Esvány, ily utazás
Többet sohse kéne!”

SZERKESZTŐI ÜZENET

Horváthy Irénke és Zolika, Zălău. Már nagyon régen vártam a leveleket két kis cimborá, de bizonyára sok a tanulmányolók és azért nem írtatok eddig. Látom, hogy a rejtvényeket nagy érdeklődéssel fejtegetitek. Biztosan veszem, hogy idővel az Uj Cimborá legjobb rejtvényfejtői közé fogtok tartozni. — Bodnár Irma, Oradea. Levélét lapzártakor kaptuk s így már csak röviden válaszolhatok rá. A lapnak eddig minden számát elküldtük. Írásaiból többször közölnünk és közlünk ezután is, mert a kis cimborák szeretik olvasgatni. A tavaszi versek egyike legközelebb jön. Legközelebbi leveléig is szeretettel üdvözölöm.

— Balogh Ibolyka, Câmpia Târzi. Jól esik hallanom kis Ibolykám, hogy az Uj Cimborát olyan nagyon szereted. Hűséges kis szíved ragaszkodását mi azzal viszonzozzuk, hogy szebbnél-szebb verseket, meséket írunk nektek. Ugy látszik, te megérezted ezt és azért szereted úgy az Uj Cimborát. — Imreh Sándor és Bandi, Brasov. Megkaptátok-e a rejtvényjuttalmat? A beküldött új keresztrejtvény csinos, tetszős kiállítású. S nemesek, hogy szemre tetszős, de hibátlan is. Ugy látom, ügyes rajzoló vagy. Majd küldjél be rajzaidból. — Bara István, III. oszt. tan., Brasov. Jól van Pistá, látom én abból a beküldött pár sorból is az igyekezetet. Csak kitartás továbbra is és neked is kedvezhet a szerencse. Lám, rövid idő alatt három brassói cimborá nyert rejtvényjuttalmat. Máskor azonban fináléval irdd a leveled. — Selegean Jánoska, IV. el. o. t. Azt írod, Jánoska, hogy örültél, hogy Szökőkút mégis csak visszakerült a virágok közé, de sajnáltad is, hogy már befejeződött. Sebaj, majd lesz helyette más mese. Édesapád szeretné tudni, hogy román nyelvre is le lesz-e fordítva Szökőkút meséje? Le, kis cimborá, le, de hogy mikor, pontosan azt még én sem tudom. — Kiss Jakab Mária, Cernăuți, IV. el. o. t. Levélkédet későn kaptam meg s ezért válaszolok csak ebben a számban. Szépen, rendesen írtál, ezt szeretem. A Miki egér levelezőlapok darabja 3 lei. Küldünk neked majd egy sorozatot és az árát hozzászámoljuk az előfizetéshez. Írj majd máskor is, kis Mária. — Adám Katóka, II. el. o. t., Petreni. Bizony egy II. elemistának nem könnyű egy olyan hosszú levél megírása, amelyet írtál, Katóka. De azért derekasan megfeleltél a feladatnak. A rejtvényeid, amelyeket megfejtettél, egy kivételével, jók. De ez nem baj, lassan-lassan úgy begyakorolod a rejtvényfejtést, hogy te leszel a legügyesebb rejtvényfejtő. Beköltetted-e már az első évfolyamot? — Makó Tivadar, Resița, III. el. o. t. Rejtvényed beérkezett. Szorgalmas, jó rejtvényfejtőnk vagy Makó Tivadar, meg is fogunk érte jutalmazni. —

Hadady Tibi III. el. o. t., Satu-Mare. Az új rejtvény, amit beküldtél, nagyszerű, te is fogjuk majd egyszer közölni. Belépsz te is a kertészkedő kis cimborák közé? Jól van, de aztán aki kertészkedni akar, magának kell veteményezni, öntözni, palántálni, de még kapálgatni is a virágokat. — Kovács Margit és Gabriella, Satu-Mare. Az 5. szám megfejtéséből, a títkos írással szerkesztett rejtvény jó, a másik kettő mem egészen talál. Az I. évf. 4-ik számát megkaptátok-e? — Lufsch Vilmos, Mercurea-Ciuc, IV. g. o. t. Az új rejtvények jók. Az a fontos, hogy eredetiek legyenek. A Miki egér lev. lapokra a belföldi forgalomban 4 lei + 2 lei kulturális bélyeg kell. Gyűlnék-e a nevek e gyűjtőiben? Elgyeskedni kell, főled már sokat várunk. — Winter Sándor, Brasov. Sajnálod, hogy Cinike és Miki már nem jön többé. Sohse sajnáld, ki tudja, ami ezután jön, még érdekesebb lesz. A 20 drb. Miki levelezőlapot elküldtük cimedre. — Kincses Aranka, Oradea. Kérdezed, hogy Rafael Anus néni nem fog többet írni az Uj Cimborába? Dehogyan nem. A kéményseprő meséje nagyon tetszett neked, azt hiszem, ez amit most közölni fogunk Anus nénitől, még jobban fog tetszeni. — Rózsa Karcsi, Timisoara. Uj kis cimborá vagy s nem ismered a „Föld alatt, föld felett” elejét s szeretnéd elolvasni. Kérdezed, hogy könyvtárakban meg lehet-e kapni? Még nem, de még ebben az évben megjelenik könyvtárakban is. — Trokopsz Irén, Molnár Sárika, Satu-Mare. Már előre is örültök, hogy kertészkedhettek. Bizony, az nagyon egészséges foglalatosság, amellel szórakoztató. Hiszen nektek most még akármilyen komoly dolgot is csináltok, csak játék-számba megy. Nem az anyuka kezével kell kertészkedni majd, hanem saját magatokat.

Daloljatok kis cimborák!

ÉVIKE MEGY A RÉTRE . . .

Évike megy a rétre,
Lepkeháló kezében,
Mégfogja a kis lepkét.
De nem bántja, elereszti szegénykét.

Életem elején a legnagyobb vagyok,
Életem közepén jóval kisebb vagyok,
Ugy hogy lépésseddel jól által ugorhatsz,
Hogyha kitaláltad egy jó düfföt kaphatsz.
(Mi az?)

FEJTÖRŐ

KERESZTREJTVÉN?

Beküldte: Imreh Sándor és András, Brasov.

1	2	3	4	5	6	7	8
9				10			
11			12		13		
14			15		16	17	
		18					19
19	20	21					22
23		24					25
26			27				28
29							30
31							

Vízszintes: 1. A harci riadót fujja. 9. Birkózó bajnok neve (i-j). 10. Nem egész. 11. N. R. A. 13. E-vel a kuglihoz tartozik. 14. Állóvíz. 15. Testrész. 17. Év román nyelven. 18. Este egyedül járnij. 19. Asvány. 21. R. V. G. 22. T-vel isszuk. 23. Vissza i-vel súlyegység. 25. E. M. N. 26. i-vel sivar. 28. Két l-el ige. 29. Vulkán anyag. 30. Vissza: elájul (ékezet pótolandó). 31. (2 szó) I. Keleti tengerbe ömlik, II. felvesz.

Függőleges: 1. (2 szó) I. A diák keze. II. Északú ország fővárosa. 2. Lónév. 3. T-vel régi római ruhadarab. 4. Vissza: ember, idegen nyelven. 5. A tanuló teszi. 6. A kártyás néha elvesziti. 7. T-vel a tanulók hordják. 8. Egy szent neve. 12. Becézett női név. 15. Követel. 16. Földrészcseke. 20. A jég tavasszal. 22. T-vel a végén lépcső vezet rája. 24. Reggel iszod. 25. Az oxigén is ez. 27. Ritka román nyelven. 29. Vissza: leány becév.

A fenti rejtvény nagyon ügyesen van megszerkesztve, nem éppen könnyű rejtvény, de azért minél den bizonytalannak akadnak közületek rejtvényfejtők, akik hibátlanul megfejtik.

A 4. szám megejtése. Keresztrejtvény vízszintes: 1. Dugó Dani, 7. óra, 8. al, 9. baba, 10. apu, 11. V. T. 12. el, 14. elemi, 15. Cimbora, 18. Eli, 19. Róma, 20. Niagara. Függőleges: 1. Debrecen, 2. góbé, 3. óra.

4. da, 5. nap, 6. Iluci, 10. a teror, 11. Flora, 13. Lili, 14. eb, 15. mama, 17. Mia.

Van egy virág jól ismerem stb. megejtése: rózsza. — Földön termelt, föld alatt hál megejtése: burgonya, vagy népiesen: krumpli.

Megejtést küldtek be: Lutsch Vilmos, Mercurca-Ciuc; Bara István, Brasov; Virágh Károly, Zalău; Deuschenschmied Jenő, Satu-Mare, Hajdu Zoltán, Satu-Mare; Csóthy Ilonka, Fábán Ancsi, Satu-Mare, Princzinger Bandika, Carei-Meri; Báró Bánffy Katinka, Cluj; Mátyus Pista, Satu-Mare; Foith Edith, Brasov; Otordai Weress Zsófia, Cluj; Mikó Tivadar, Resija; Kanizsai Érika és Jenőke, Lazuri.

A 4. szám keresztrejtvényét sokkal többen fejtették meg hibátlanul, mint máskor, éppen ezért, most több nevet is huzzunk ki a sorsoláson. A következők nyertek rejtvényjutalmat: Princzinger Bandika, Kanizsai Éva és Jenő, báró Bánffy Katinka, Otordai Weress Zsófia, Foith Edith, Hajdu Zoltán, Deuschenschmied Jenő, Virágh Károlyka, Bara István.

SZÉKELY SÁNDORNÁL

Iskolalaskák, bórondók és bórdiszmiáruk

Satu-Mare, Str. Stefan cel Mare.

Ha vásárolni mentek anyukával harisnyót, szövetet, télisapkát SATU-MARE-N,

SZABÓ ISTVÁN

bácsinál vegyetek,

Str. Vasile Lucaci.

Az Uj Cimbora kiskönyvtára

Az Uj Cimbora kis könyvtárában levő könyvekre felhívjuk a lelkészek, tanító urak és a szülők figyelmét. Jelenleg a következő könyvek kaphatók:

László Marcella: Az öreg tanító háza. Vízsgai szindarab, á 20 lei és 5 lei portó.

László Marcella: Három kis szindarab, á 20 lei és 5 lei portó.

A Családszövetség tagjainak 160 Lei és 10 Lei portó. Egyes szám ára 6 Lei. Magyarországon 12 p. Jugoszláviában 150 dinár. Csehszlovákiában 60 ek.

Főmunkatárs: TELEKY DEZSŐ.

Uj Cimbora szerkesztősége és kiadóhivatala
Satu-Mare, P. Bratianu No. 9.

SZABADSÁJTÓ R. T. NYOMDABÉRLIFE